

Introducere în Modelul Meta ca instrument pentru clarificarea limbajului și demontarea distorsiunilor

Modelul Meta din domeniul **Programării Neuro-Lingvistice (NLP)** este cunoscut ca un **instrument lingvistic de clarificare și restructurare cognitivă**, fiind utilizat pentru a identifica și corecta **generalizările, omisiunile și distorsiunile** din limbajul vorbit și scris.

Dr. Richard Bandler și Dr. John Grinder au prezentat acest model publicului larg în lucrarea „*The Structure of Magic Vol. I&II*”, iar de atunci, timp de 50 de ani, Modelul Meta a fost validat și aplicat în multiple domenii cu rezultate reproductibile.

Principalele beneficii se regăsesc în comunicarea eficientă, clarificarea problemelor, medierea conflictelor, înțelegerea reprezentării problemei juridice cu privire la fiecare parte implicată, înlăturarea convingerilor limitative existente la nivel personal și față oricare alte persoane implicate în activitatea avocatului.

Asocieri și echivalențe pentru profesioniștii din domeniul juridic

În exercitarea profesiei de avocat, **limbajul imprecis, deformat sau incomplet** are consecințe majore. Ele pot fi prezente în:

- orice fel de interpretări greșite ale informațiilor prezentate de către clienți (verbal sau scris);
- depozițiile martorilor;
- formulările ambigue din contracte, din oricare alte documente juridice, din concluziile scrise sau pledoariile.

Modelul Meta oferă un set de întrebări strategice ce reprezintă un instrument de interogare logică, ajutând avocatul să pătrundă dincolo de suprafața afirmațiilor și să descopere informații esențiale. Dintre finalitățile utilizării **Modelului Meta** enumerăm:

- eliminarea **presupunerilor nefondate**;
- completarea **detaliilor lipsă**;
- demontarea **distorsiunilor** care influențează percepția unui caz sau a unei situații de fapt.

Avocatul poate utiliza eficient întrebările din **Modelul Meta** în stabilirea situației de fapt cu clientul, identificarea punctelor slabe în poziția exprimată de către adversar, formularea interogatoriilor, analiza declarațiilor martorilor, elaborarea unor contraargumente solide etc.

De exemplu, în fața unei afirmații de tipul „*Clientul a fost tratat incorect de autorități*”, avocatul antrenat poate adresa întrebări precum: „Ce înseamnă incorect în acest context? Care anume este tratamentul incorect aplicat”, „Mai precis, la care autorități vă referiți?”, „Care sunt probele care susțin această afirmație?”, etc....

Întrebări ca acestea nu doar **clarifică**, ci și **oferă o bază mai solidă** pentru construcția cazului fiind instrumente reale pentru stabilirea realității factuale a unui caz.

Prin aplicarea **Modelului Meta**, avocații pot dezvolta un stil de comunicare precis, direct și eficient, pot evita erorile de interpretare și pot naviga cu mai multă acuratețe în exprimările juridice complexe. Fie că este vorba despre consilierea unui client, susținerea unei pledoarii, formularea de obiecțiuni, adresarea întrebărilor către martori, analiza probelor sau negocierea unui contract, **claritatea limbajului și detectarea generalizărilor, omisiunilor și distorsiunilor** devin atuuri esențiale în obținerea unui rezultat favorabil intereselor legitime ale clientului.

Avantaje profesionale ale avocatului care stăpânește Modelul Meta

Avocatul care utilizează **Modelul Meta** din domeniul Programării Neuro-Lingvistice (NLP) și îl aplică la nivelul competenței inconștiente dobândește un set valoros de avantaje profesionale.

Aceste beneficii pot fi clasificate astfel:

1. Claritate strategică în comunicare

- Formulează întrebări clare, precise, fără ambiguități.
- Identifică și corectează atunci când este cazul formulările vagi, incomplete sau confuze din declarațiile martorilor, ale clienților și din documentele juridice.
- Evită interpretările eronate care pot influența negativ propriile pledoarii sau strategiile procesuale.

2. Putere sporită de interogare și contra-interogare

- Demontează afirmații bazate pe presupuneri, distorsiuni sau generalizări.
- Poate duce martorii, experții sau chiar partea adversă să dezvăluie mai mult decât intenționau, prin întrebări bine calibrate.
- Pregătește clientul să reziste presiunii interogatoriului, antrenându-l în recunoașterea întrebărilor-capcană.

3. Abilități superioare de redactare și argumentare

- Redactează acțiuni, memorii sau concluzii cu un limbaj precis, care reduce riscul interpretărilor ambigue.
- Construiește argumente solide, bazate pe date clare, nu pe judecăți subiective sau termeni neoperaționali.
- Evită echivalențele forțate și nominalizările care golesc spețade conținut factual.

4. Rafinament în consilierea clientului

- Ghidează clientul către formulări mai conștiente și asumate.
- Sprijină luarea deciziilor bazate pe realitate, nu pe presupuneri sau convingeri limitative.
- Transformă confuzia și reactivitatea emoțională a clientului în claritate și focalizare.

5. Creșterea autorității profesionale

- Câștigă respect în sala de judecată prin intervenții lucide, logice și bine structurate.
- Devine un partener de dialog convingător în relația cu instanța, procurorii, experții sau avocații părții adverse.
- Se distinge prin rigoare mentală, structură și capacitatea de a „vedea dincolo de cuvinte”.

Stăpânirea **Modelului Meta** nu este un exercițiu teoretic, ci o investiție în excelența profesională. Avocatul care atinge nivelul de competență inconștientă în acest model nu aplică întrebările mecanic, ci le integrează spontan, ca parte firească a gândirii și acțiunii sale.

Această abordare a comunicării profesionale conduce la decizii mai bune și oportune, pledoarii mai puternice, interacțiuni mai clare și – în final – la rezultate optime pentru client și o reputație profesională solidă.

Modelul Meta și drepturile fundamentale?

Modelul Meta din Programarea Neuro-Lingvistică este un instrument care ajută la clarificarea limbajului, identificarea presupunerilor ascunse și eliminarea distorsiunilor din comunicare. În contextul drepturilor fundamentale, aplicarea principiilor Modelului Meta sprijină respectarea și exercitarea efectivă. Pentru detalieri am ales patru exemple.

1. Dreptul la apărare – drepturile apărării

Codul de procedură civilă

Art. 13: Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Părțile au dreptul, în tot cursul procesului, de a fi reprezentate sau, după caz, asistate în condițiile legii.

(3) Părților li se asigură posibilitatea de a participa la toate fazele de desfășurare a procesului. Ele pot să ia cunoștință de cuprinsul dosarului, să propună probe, să își facă apărări, să își prezinte susținerile în scris și oral și să exercite căile legale de atac, cu respectarea condițiilor prevăzute de lege.

(4) Instanța poate dispune înfățișarea în persoană a părților, chiar atunci când acestea sunt reprezentate.

Codul de procedură civilă

Art. 10: Dreptul la apărare

(1) Părțile și subiecții procesuali principali au dreptul de a se apăra ei înșiși sau de a fi asistați de avocat.

(2) Părțile, subiecții procesuali principali și avocatul au dreptul să beneficieze de timpul și înlesnirile necesare pregătirii apărării.

(3) Suspectul are dreptul de a fi informat de îndată și înainte de a fi ascultat despre fapta pentru care se efectuează urmărirea penală și încadrarea juridică a acesteia. Inculpatul are dreptul de a fi informat de îndată despre fapta pentru care s-a pus în mișcare acțiunea penală împotriva lui și încadrarea juridică a acesteia.

(4) Înainte de a fi ascultați, suspectului și inculpatului trebuie să li se pună în vedere că au dreptul de a nu face nicio declarație.

(5) Organele judiciare au obligația de a asigura exercitarea deplină și efectivă a dreptului la apărare de către părți și subiecții procesuali principali în tot cursul procesului penal.

(6) Dreptul la apărare trebuie exercitat cu bună-credință, potrivit scopului pentru care a fost recunoscut de lege.

(7) Orice neexercitare a dreptului de a fi asistat de un avocat ales pe parcursul procesului penal trebuie să fie voluntară și neechivocă și nu împiedică exercitarea ulterioară, oricând pe parcursul procesului penal, a acestui drept. În cazul neexercitării dreptului de a fi asistat de un avocat ales, suspectul sau inculpatul este informat de către organele judiciare, într-un limbaj simplu și accesibil acestuia, cu privire la conținutul dreptului și la posibilele consecințe ale neexercitării acestuia.

Drepturile apărării implică asistența juridică și accesul la dosar în toate fazele procesului. **Modelul Meta** ajută avocatul să formuleze întrebări precise și să analizeze limbajul procesual pentru a descoperi **generalizări, omisiuni sau distorsiuni** care pot afecta apărarea clientului. De asemenea, sprijină clarificarea comunicării dintre avocat și client, asigurând o înțelegere corectă a informațiilor esențiale pentru construirea unei strategii de apărare eficientă.

Exemplu:

Avocatul analizează un contract în cadrul unei cauze civile. În text apar termeni generali precum „*încălcarea oricărei clauze*” sau „*orice servicii prestate*”. Aplicând Modelul Meta, avocatul poate să pună întrebări detaliate: „Care anume clauză?”, „Ce tipuri de servicii sunt incluse în obiectul contractului de prestări servicii?” „Există documente care susțin aceste afirmații?” urmărind să clarifice termenii conform voinței părților, evitând interpretări eronate și consolidând apărarea clientului în eventuale litigii în interpretarea clauzei contractuale.

2. Dreptul de a fi informat despre acuzații

Pentru ca o persoană acuzată să beneficieze de acest drept, este esențial ca informațiile să fie comunicate clar și complet într-un limbaj simplu și accesibil. **Modelul Meta** contribuie la solicitarea unor explicații care evită ambiguitățile și presupunerile neexprimate, astfel încât acuzațiile să fie înțelese fără distorsiuni. De asemenea, ajută la identificarea și corectarea limbajului vag sau complex care ar putea împiedica înțelegerea deplină a situației juridice.

Exemplu:

Un client a fost informat de către procuror cu privire la obiectul acuzațiilor, fiind audiat ca martor fără a fi asistat de avocat. Pentru a asigura înțelegerea completă, avocatul folosește **Modelul Meta** verificând dacă informațiile au fost clare: „Cum ați înțeles acuzația adusă?”, „Ce anume v-a fost explicat despre faptele concrete pentru care sunteți acuzat?”, „Care sunt faptele concrete ce fac obiectul acuzației, când și de către cine au fost realizate acestea”...etc.

Când avocatul identifică în cadrul informării verbale nominalizări, comparații, echivalențe complexe, verbe nespecificate etc. este îndreptățit să solicite explicații suplimentare pentru a garanta cunoașterea exactă de către client a naturii acuzațiilor.

3. Dreptul de a nu se autoincrimina și de a păstra tăcerea

Acest drept este protejat prin **evitarea presiunilor lingvistice** care pot conduce la **autoincriminare involuntară**. **Modelul Meta** permite identificarea întrebărilor capcană, a sugestiilor implicite sau a formulărilor ce pot influența în mod indirect declarațiile persoanei. Prin conștientizarea acestor distorsiuni, se poate asigura respectarea dreptului la tăcere și protecția împotriva autoincriminării.

Exemplu:

În timpul unui interogatoriu, avocatul observă că procurorul pune întrebări cu sugestii implicite, de genul „Când ați decis să ascundeți informația despre întâlnirea cu victima?”. Folosind **Modelul Meta**, avocatul poate pregăti clientul să recunoască astfel de întrebări capcană și să răspundă doar când este sigur, să solicite clarificarea întrebării, exercitându-și eventual dreptul de a păstra tăcerea sau de a nu se autoincrimina.

4. Dreptul la un interpret

Pentru persoanele care nu cunosc limba procedurii, comunicarea clară este vitală. **Modelul Meta** poate fi folosit pentru a verifica dacă interpretarea redă fidel și fără distorsiuni sensul exact al mesajelor transmise. Astfel, se asigură că persoana în cauză înțelege complet informațiile juridice și poate comunica eficient, protejându-i astfel dreptul la un proces echitabil.

Exemplu:

Este posibil ca un client să nu înțeleagă pe deplin limba procesului. Avocatul, folosind tiparele Modelului Meta, poate verifica fidelitatea interpretării, întrebând: „*Poți să reformulezi ce a spus martorul?*”, „*Cum ai tradus termenul culpă exclusivă?*” Astfel, se asigură că mesajele nu sunt distorsionate și clientul primește informații clare și corecte pentru înțelegerea în limba sa.

Categoriile majore ale Modelului Meta

Generalizările	Reprezintă tipare de gândire și exprimare în care o experiență specifică este extinsă și aplicată în mod absolut asupra întregii realități.
Omissionile	Apar atunci când sunt excluse informații esențiale din comunicare, lăsând mesajul incomplet sau vag.
Distorsiunile	Reprezintă interpretări cu caracter pronunțat subiectiv, modificând sensul original al informației. Aici găsim premise ascunse și exprimări ale valorilor & convingerilor.

Tiparele Modelului Meta pe larg

Fiecare dintre categoriile majore conține 3 – 5 tipare. Identificarea lor și utilizarea întrebărilor corecte asigură succesul în utilizarea acestui model.

GENERALIZĂRILE

CU - Cuantificatorul Universal

Descriere: cuvinte și expresii care introduc o suprageneralizare.

Cuvinte și expresii semnal: tot, toata lumea, oricare, orice, nimeni, nimic, niciodată, întotdeauna, de fiecare dată, tot timpul....

Exemplu: „*Toți martorii mint.*”

Întrebări: Chiar toți martorii, absolut toți? A existat vreodată un caz în care un martor a spus adevărul? Dacă înțeleg bine, toți martorii din toate procesele care au avut loc sau se vor desfășura vreodată, mint?(**EXAGERAREA, CONTRAEXEMPLUL sau EXCEPȚIA, PARADOXUL**).

LP – Lost Performative

Descriere: o judecată de valoare exprimată fără a menționa competențele celui care o face sau pe ce se bazează. Originea ei este nedefinită în timp.

Cuvinte și expresii semnal: este bine / rău să... , este corect / greșit dacă ... , se știe că..., etc.

Exemple: „*Este greșit ca cineva să conteste autoritatea poliției.*”

Întrebări: Cine stabilește că este greșit? În ce teamei? Este o opinie legală sau personală?

OMo – Operatorul Modal de obligativitate

Descriere: indică o restricție rigidă asupra acțiunilor sau posibilităților unei persoane, folosind termeni care exprimă obligație sau necesitate.

Cuvinte și expresii semnal: trebuie, nu trebuie, este necesar să..., nu este necesar să..., obligat, forțat...

Exemplu: „Trebuie să accept toate condițiile enunțate de cealaltă parte.”

Întrebări:- Cine spune aceasta? Unde scrie? (întrebări orientate spre **TRECUT / CAUZE**)
- Ce crezi că se va întâmpla dacă nu accepți? Cunoști opțiunile legale alternative?
(întrebări orientate spre **VIITOR / EFECTE**)

OMi – Operatorul Modal de imposibilitate

Descriere: spune că ceva nu poate fi făcut sau că nu există alternative. Opțiunile nu există ori sunt foarte limitate iar acțiunea este blocată sau nu are sens.

Cuvinte și expresii semnal: nu pot, este imposibil, nu am cum, este interzis ...

Exemplu: „Nu pot să vorbesc în fața judecătorului.”

Întrebări:- Cum ai ajuns să crezi că nu poți? Ai mai vorbit vreodată în fața unui judecător?(întrebări orientate spre **TRECUT/CAUZE**).
- Ce crezi că se va petrece dacă totuși vei vorbi?(întrebări orientate spre **VIITOR / EFECTE**).

OMISIUNILE

OS – Omisiunea Simplă

Descriere: ceva important, un element, este lăsat în afara exprimării.

Exemplu: „Va fi un proces incorect.”

Întrebări:Ce anume va fi incorect? Modul de desfășurare? Modul de desemnare aleatorie a completului de judecată? Decizia?(întrebările urmăresc identificarea elementului

lipsă)

IR – Index Referențial

Descriere: categoriile la care se face referire sunt nespecificate sau neclare. Lipsesc mulțimi, clase, domenii.

Exemplu: „S-au făcut greșeli.”

Întrebări: Cine a făcut greșeli? Ce fel de greșeli? Când anume? Prin ce gen de mecanisme a fost antrenat un efect defavorabil?

Observație: Aparent „Omisiunea simplă” se confundă cu „Indexul referențial”. În cazul Omisiunii simple” **lipsescelemente**. În cazul „Indexului referențial” **lipsesc mulțimi** (clase, categorii, domenii...).

Eliminarea confuziei dintre element și clasă este utilă. Dacă cineva are o zgârietură, nu înseamnă că știe totul despre răni.

C – Comparația

Descriere: unul dintre termenii comparației este omis sau "lăsat în umbră".

Exemplu: „În aceste cazuri sentințele sunt mult mai dure.”

Întrebări: Mai dure decât ce? Față de care alte cazuri? Pe ce criterii sunt mult mai dure?

VN – Verbul Nespecificat

Descriere: nu se precizează condițiile în care a fost realizată acțiunea, de către cine etc.

Exemplu: „M-au tratat incorect.”

Întrebări: Cum anume? Ce fapte concrete au fost implicate?

Observație: Aici putem identifica omiterea complementelor necircumstanțiale (direct, indirect, prepozițional, de agent) și a complementelor circumstanțiale (de loc, de timp, de mod, de cauză, de scop, de condiție, de concesie, de comparație, de relație, de excepție...). Toate întrebările acestor componente pot fi utilizate.

DISTORSIUNILE

CE – Cauză Efect

Descriere: un anumit eveniment sau factor determină în mod **automat** un alt rezultat, fără a lua în considerare alte posibilități. Adesea urmează modele de tipul „cauza X determină efectul Y”.

Exemplu: „Pentru că nu m-a sunat la timp m-a făcut să pierd procesul.”

Întrebări: În ce fel lipsa acelui apel a dus la pierderea procesului? Au existat alte circumstanțe relevante?

Observație: Când exprimarea include verbul „a face” la diateza pasivă, întrebarea îl poate folosi la diateza activă. (Cum ai făcut să pierzi procesul? – atenție la „agresivitatea” acestui tip de întrebări).

EC – Echivalența Complexă

Descriere: este un caz particular de Cauză - Efect. Relația de cauzalitate dintre cele două părți ale exprimării este forțată prin situarea lor pe **niveluri de abstractizare diferite** sau în **categoriile care nu pot fi comparate** (Ex: mere și pisicuțe).

Exemplu: „Dacă răspunsurile vin atât de greu toată apărarea este în aer și va lipsi cu desăvârșire.”

Întrebări: În ce fel răspunsurile venite cu greutate aruncă întreaga apărare în aer? Cum anume faptul că răspunsurile vin greu echivalează cu lipsa apărării?

P – Presupoziția

Descriere: exprimarea conține o presupunere implicită, considerată adevărată fără a fi verificată.

Exemplu: „Acum când știi că judecătorul nu mă va crede, ce rost mai are să spun ceva?”.

Întrebări: Ce te face să crezi că judecătorul nu te va crede? A spus asta explicit? Ce s-ar schimba dacă ai verifica această presupunere?

CG – Citirea Gândurilor

Descriere: este un caz particular al Presupoziției. Exprimările au la bază **presupoziția** că cineva poate ști ce se petrece în mintea și sufletul altcuiva.

Exemplu: „Judecătoarea deja s-a hotărât, știu eu!”

Întrebări: Cum știi ce gândește judecătoarea? De unde știi ce se află în mintea dumneaei?

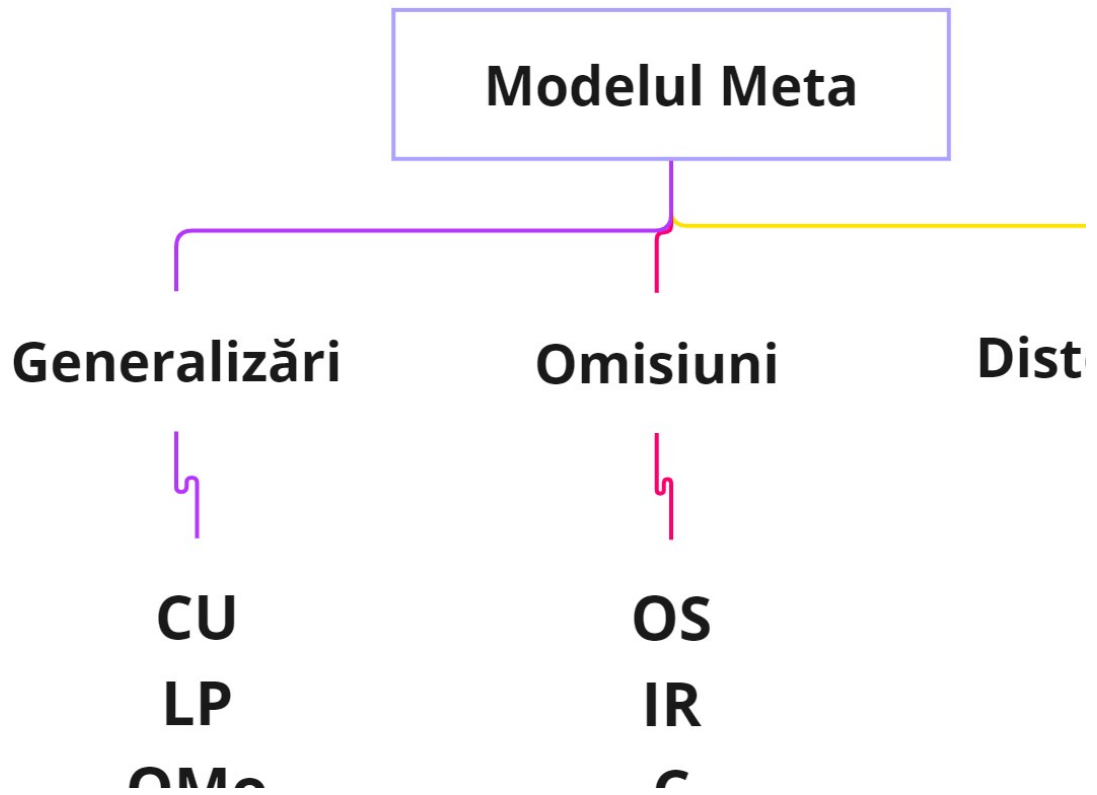
N – Nominalizarea

Descriere: transformă procesele (acțiuni, stări) în substantive, făcându-le să pară valori de neschimbat/universal valabile.

Exemplu: „*Tot ceea ce mi se întâmplă este o nedreptate.*”

Întrebări: Ce înseamnă pentru tine nedreptate? În ce fel ceea ce ți se întâmplă este o nedreptate? Cine decide ce este nedrept sau nu? Poți să o descrii în termeni de acțiune, nu doar ca etichetă?”

Rezumat

Exemple de posibile conversații

1. Faza de consiliere înainte de proces

Context: Clienta vine la avocat cu teamă și confuzie privind un proces civil de partaj.

Clienta: Totul e pierdut. Nu am nicio șansă în fața fostului meu soț. Are bani, are relații... e clar că va câștiga el.

Avocat: Când spui „totul e pierdut”, la ce te referi mai exact? Ce anume simți că nu mai poate fi recuperat?

(Nominalizare / Omisiune simplă)

Clienta: Casa, mașina, economiile... tot ce am construit împreună.

Avocat: Și când spui că „nu ai nicio șansă”, ce înseamnă pentru tine „nicio șansă”? Cine a spus asta?

(Operator modal de imposibilitate / Lostperformative)

Clienta: Nimeni, dar toată lumea îmi spune că nu pot lupta cu el. E influent... are conexiuni.

Avocat: „Toată lumea”? Ai putea numi câteva persoane care ți-au spus asta?

(Cuantificator universal)

Clienta: Colegele și prietenele mele. Știu că nu sunt avocate, doar că... mă simt copleșită.

Avocat: Înțeleg. Ce ar însemna pentru tine să câștigi acest proces? Ce rezultat ți-ai dori să obții prin sentința instanței?

(Clarificare a intenției și redefinirea scopului)

2. Faza de pregătire a clientului pentru audierea în instanță

Context: Clientul urmează să fie audiat ca parte într-un proces penal.

Client: Nu pot să vorbesc în fața judecătorului. Mă va judeca, am văzut în ochii lui de la prima înfățișare că suspectează pe toată lumea.

Avocat: Ce anume te face să crezi că „nu poți”? Ai vorbit vreodată într-un context oficial? Ce crezi că s-ar petrece dacă totuși ai face-o?

(Operator modal de imposibilitate)

Client: Nu știu... pur și simplu simt că, indiferent ce spun, el are deja o părere formată.

Avocat: Cum știi că „are deja o părere formată”? Ți-a spus direct asta?
(Citirea gândurilor)

Client: Nu, dar a oftat când am intrat în sală...

Avocat: Să presupunem că acea reacție nu are legătură cu tine. Ce informații vrei, totuși, să transmiți clar în declarația ta?

(Redirecționare spre conținut obiectiv)

Client: Vreau să spun ce s-a întâmplat exact, că nu am avut nicio intenție să comit vreo faptă ilegală.

Avocat: Perfect. Hai să formulăm împreună aceste lucruri cât mai clar. Dacă ai fi întrebat „Ce s-a întâmplat în ziua de 14 februarie?”, ce ai răspunde, fără a interpreta reacțiile altora?
(Verificare a specificității răspunsului)

3. Interacțiune avocat – judecător în sala de judecată

Context: Într-un proces civil, președintele completului face o afirmație generală pe baza unei declarații vagi din dosar. Avocatul intervine pentru a cere clarificări, folosind întrebări din **Modelul Meta** pentru a preveni o interpretare greșită sau o decizie prematură.

Judecător: Se pare că toate părțile implicate au fost de acord cu clauza privind penalitățile, conform copiei după contractul depus la dosar.

Avocat: Cu respect, domnule președinte, aș dori o clarificare. Când spuneți „toate părțile implicate”, la cine anume vă referiți?

(Index referențial)

Judecător: Mă refer la ambele companii semnatare.

Avocat: Vă mulțumesc. Aș mai adăuga, în numele clientului meu, susțin că acordul asupra acelei clauze penale nu a fost exprimat explicit. În opinia noastră, prezența ei în contract nu echivalează cu o acceptare conștientă și negociată. Aș putea întreba: care sunt elementele concrete din dosar care susțin această echivalență între „semnarea” și „acceptarea conștientă”?

(Echivalență complexă)

Judecător: Contractul poartă semnătura reprezentantului legal.

Avocat: Desigur, însă, dacă îmi permiteți, aș adăuga că semnătura nu exclude posibilitatea unei presupozitii sau a unei ambiguități. Cu permisiunea instanței, aș solicita analizarea corespondenței anterioare semnării, pentru a demonstra că nu a existat un acord expres asupra

clauzei penale. Putem considera această clauză ca fiind negociată în lipsa unei dovezi că s-a discutat despre ea în mod distinct?

(Presupoziție)

4. Pledoarie finală cu aplicarea Modelului Meta

Context: Cauză civilă privind despăgubiri morale într-un caz de concediere abuzivă. Partea adversă (angajatorul) a susținut că angajatul (clientul avocatului) „a fost mereu un factor de instabilitate în echipă” și că „toți colegii se plâneau” de comportamentul său.

Avocat: (pledoarie finală):

Domnule Președinte,

Înainte de a încheia, vă invit să analizăm câteva afirmații cheie făcute de partea adversă. Această susținut că „toți colegii se plâneau de comportamentul clientului meu”. Aș întreba, în spiritul unei justiții atente la nuanțe: cine sunt acești „toți colegii”? Câți? În ce context au fost formulate acele plângeri și cum au fost dovedite în prezenta cauză?

(Cuantificator universal și Index referențial)

Mai mult, afirmația conform căreia clientul meu „a fost un factor de instabilitate” este o judecată de valoare vagă. Ce anume înseamnă instabilitate, în termeni comportamentali concreți? Ce fapte specifice stau la baza acestei etichete?

(Lost Performative și Nominalizare)

S-a afirmat, de asemenea, că angajatorul „nu a avut altă opțiune decât să încheie raporturile de muncă”. Chiar nu exista altă opțiune? A fost luată în considerare consilierea internă, avertismentul, medierea?

(Operator modal de imposibilitate)

În fine, s-a sugerat că „decizia conducerii a fost în interesul echipei”. Aș întreba: cum se definește acest „interes”? Cine a evaluat impactul concedierii asupra echipei? Sau vorbim despre o echivalență forțată între decizie și bunăstarea colectivă, fără nicio dovadă directă?

(Echivalență complexă și Presupoziție)

Stimați judecători, pledoaria noastră nu este despre contestarea autorității angajatorului, ci despre restabilirea clarității, proporționalității și echității. Vă rugăm să priviți dincolo de etichete și generalizări, și să analizați faptele concrete, documentele, mărturiile și circumstanțele reale ale acestui caz.

Vă solicităm să admiteți acțiunea noastră și să dispuneți repararea prejudiciului moral și profesional adus clientului meu.

Vă mulțumesc.

Sugestii de antrenament pentru învățarea Modelului Meta

1.

- Alege un articol scurt sau o postare de pe internet. Poate fi o prezentare de produs, o reacție, un comentariu etc.
- Notează pe o agendă afirmațiile care conțin generalizări, omisiuni sau distorsiuni.
- Încadrează fiecare afirmație într-un tipar specific sau în mai multe. (ex. „Operator modal de imposibilitate”, „Citirea gândurilor” etc.). Poți folosi inițialele acestor tipare așa cum au fost prezentate mai sus în schema rezumat.

2.

- În exemplele de posibile conversații prezentate mai sus, pentru început, identificați și **alte Generalizări** decât cele menționate.. Folosiți prescurtările din schema rezumat: **CU, LP, OMo, OMi**.
- După ce ați identificat toate cele patru tipuri de **Generalizări**, faceți același lucru identificând **alte Omisiuni (OS, IR, C, VN)** și **Distorsiuni (CE, EC, P, CG, N)** decât cele menționate.
- Ce alte întrebări ați fi utilizat?

3.

- Scrieți 10 afirmații care conțin convingeri limitative, cum ar fi „*Dreptate nu există decât în cer.*”.
- Folosind întrebările Modelului Meta pentru fiecare convingere limitativă, urmăriți să extindeți perspectiva, să o aprofundați, să obțineți precizări, să invitați la explorarea de soluții etc. Exemplu.: De unde ai preluat ideea că dreptate nu există decât în cer? Dacă înțeleg bine, niciodată și în niciun loc de pe pământ nu s-a făcut dreptate? Ce sau cine

interzice dreptatea pe pământ? Și dacă de această dată dreptatea ar coborî pe pământ?
Ce înseamnă pentru tine „dreptate”? ...

Pentru mai multe detalii contactati **av. Alexandru Paun** la adresa de e-mail:
alexandru.paun@baroul-bucuresti.ro